

TICHOMOŘÍ 2011

Další exotickou cestu za poznáním jsem si naplánoval do nekonečných vod Tichého oceánu, kde sem tam a jen občas vykouknou nad hladinu ostrovy a ostrůvky. Pavel a Milan se ke mně přidali, abych ty dlouhé dva měsíce prázdnin nebyl úplně sám a ztracen v modrých vodách Pacifiku.

Po dlouhých 27 hodinách letu s přestupem v jihokorejském Soulu vstupujeme přímo do tropické prádelny na ostrově Viti Levu, což je hlavní ostrov **Fidži**. Mezinárodní letiště v Nadi je faktickou křižovatkou Pacifiku a během dvou měsíců našeho putování poznáme všechna jeho zákoutí.

Fidži patří k těm větším ostrovním státům Oceánie. Hlavní město Suva je tepající metropolí, třebaže počet obyvatel nepřesahuje 100 000. Díky kolonizačnímu úsilí Velké Británie je na ostrově velký počet potomků zavlečených dělníků z Indie. Podle toho to tak na ostrově vypadá. Ostrov není malebný, všude vládne špína. Některé služby, zejména taxi, jsou na velmi špatné úrovni, neboť dohodnuté věci neplatí. Snaží se každého turistu ošidit, výjimkou nejsou trojnásobně dražší ceny. A v hlavním městě turisty obtěžují žebráci. Na druhou stranu tu jsou však i lidé vstřícní, milí a přátelští. Tento dualismus jsem zažil pouze zde, na Fidži. Výhodou zase je, že řada tichomořských zemí zakázala kouření na veřejnosti a kupodivu se tento zákaz respektuje.

na veřejnosti a kupodivu se tento zákaz respektuje.

Východní část ostrova, kde jsme pobývali delší dobu, je více skrácená deštěm. Ubytování jsme si zařídili u lesního parku Colo-i-Suva, abychom byli blízko civilizace (do hlavního města to bylo autobusem pár minut) a taky abychom si užili deštného tropického pralesa. Toho jsme si nakonec užili dosyta, neboť v pralese bylo vedro a vlhko, jak se na pořádné tropy sluší. Po tříhodinové chůzi pralesem jsme již nerozlišovali, zda trička

vlhnou naším potem či občasnými přeháňkami, a nebo stále přítomnou vysokou vzdušnou vlhkostí.

Přesto to byla paráda, když nás každé ráno budily zvuky pralesa, které byly hlavně zastoupené hlasitým trylkováním opeřenců. Nad hlavou nám pomalým plachtěním přelétávali zelení papoušci, v loužích před chatkou se hlasitě koupali místní tichomořští vrabci.

Naše cesty do civilizace nabíraly vždy praktických obrysů, ať už šlo o doplnění potravy či návštěvu pamětihodností. Byl to vždy šok, když jsme vystoupili z autobusu na vyasfaltovaném nádraží v hlavním městě. Najednou z ticha a klidu džungle jsme byli uprostřed smradlavého hlučného města. Ale stačilo ujit pár kroků a člověk si městskému ruchu přivykl. V Suvě nás hlavně zajímalo národní muzeum, ve kterém jsme nasávali fidžijskou kulturu a tradice.

Mezi známé a turisticky lákavé tradice patří kanibalismus, který se tu podařilo zlikvidovat až na konci devatenáctého století. Dlouho jsem stál u vitrín s artefakty, které se při kanibalských obřadech používaly. Před očima se mi odvíjel příběh misionářů, ale i

místních válečníků, kteří padli do zajetí, a čekal je osud přeměny člověka v potravu. Mozek a srdce vždy připadly náčelníkovi, aby do něj vstoupila protivníková moudrost a odvaha. Nohy a ruce byly potravou pro válečníky, aby získali z nepřátel hbitost a rychlost. Plece a záda jedly ženy, aby zvládaly veškerou tíhu života.

Fidži získalo nezávislost na Spojeném království v roce 1970 a do roku 1987 byla hlavou státu britská panovnice. V roce 1987 se vlády zmocnila armáda a nastolila vojenskou juntou. Vyhlásila Fidži za republiku a skoncovala s monarchií. Přesto připomínka na evropskou mocnost je stále všudypřítomná, jak na státní vlajce, tak portrétem Alžběty II. na bankovkách.

Dodnes je však parlament rozpuštěný a zavřený a přišlo mi, že to nikomu moc nevádí. Pravdou však je, že tímto aktem se Fidži dostalo do politické izolace. Turistickému ruchu to však neublížilo, v zemi je relativní klid, a tak si běžný turista ničeho nevšimne.

Před palácem vlády, který je situován na předměstí Suvy, probíhá výměna stráží s poměrně chudým ceremoniálem, ale popravdě řečeno naše hradní stráž v Praze také s výměnou nedělá žádné divadlo.

Fidži, jak jsem psal výše, žije z turistického ruchu, a proto není divu, že zde jsou poskytovány turistické služby v podobě různých zážitkových akcí.

Na jednu takovou atrakci jsme vyrazili hodně brzo před úsvitem, abychom stihli přejet celý ostrov na turisticky vytíženější západní část. Tam je stále zachovaná železniční úzkorozchodná trať. Podstatná část se využívá při sklizni cukrové třtiny, avšak nemalá část je předělaná na turistickou vyhlídkovou jízdu. To jsme si v žádném případě nemohli nechat ujít!

Jaké však bylo naše zklamání, když jsme po čtyřhodinové jízdě zjistili, že se jízda nekoná pro nepřízeň počasí. Mé zklamání bylo natolik očividné, že majitelé pro nás uspořádali, zcela zdarma, krátkou jízdu. Jak jsem později zjistil, je to jediná funkční železnice na malých tichomořských ostrovech a já se po ní projel. Pozitivní zážitek se děje i na Fidži.

Další atrakcí, kterou jsme s Pavlem podnikli, byla jízda rychlým motorovým člunem po řece, tzv. Říční safari. Pluli jsme úrodnou oblastí ostrova do domorodé vesnice, abychom viděli tradiční způsob života původních Fidžijců. Třebaže se jednalo o turistickou atrakci, plně jsme si ji vychutnali, protože jsme měli člun sami pro sebe s půvabnou domorodou kapitánkou, která s námi parádně klouzala po říční hladině. Zažili jsme i tradiční kava obřad. Ačkoliv se u mne lehký narkotizační účinek dostavil a já byl hodinu pořádně vychechtaný, chuť rozemletého kořene pepřovníku mě nezlákala.

Shrnuto a podtrženo: Fidži mě jako destinace zklamala a zajímavá je pouze pro tranzit.

Dalším ostrovním státem, do kterého jsem se moc těšil, bylo **Tuvalu**. Tuvalu patří k ohroženým státům, neboť jeho nejvyšší vrchol se nachází pouhých pět metrů nad hladinou

oceánu a průměrná výška všech devíti atolů, ze kterých se tento malý zapomenutý ráj Tichomoří skládá, jsou pouhé dva metry nad mořem!

Se stoupající hladinou světových moří hrozí Tuvalu zánik. Abych ještě na vlastní oči spatřil tuto novodobou Atlantidu, musel jsem tuto cestu naplánovat. Ano, potápějící se Tuvalu bylo hlavním důvodem, proč jsem se kodrcal na druhou stranu Země.

Na Tuvalu jsem zažil i svá poprvé. Poprvé jsem viděl na noční obloze Jižní kříž. Je to úchvatná podívaná. Zřejmě jsem patriot, a když vidím v létě nad střechou chalupy souhvězdí Velkého vozu, je to pro mne pohled krásnější. Ale to je zřejmě dobře, exotika je exotikou proto, že si ji nevypustíme plně pod kůži a zachováváme si k ní odstup.

Dalším mým poprvé byla jízda na motorce. Ne že bych nikdy na motorce nejel, ale vždy jen jako spolujezdec. Teď jsem měl možnost silnou motorku o kubatuře 125 ccm sám řídit. První pokus nedopadl nejlépe, ale domorodou chýši jsem nezbořil a ani jsem skrz neprojel. Mnoho však nescházelo. Paní domácí, od které jsme si motorky vypůjčili, celý den trnula v hrůze, jestli přežijeme. Po této zkušenosti konstatuji, že řízení auta je pro mne jednodušší a příjemnější.

Poprvé jsem na vlastní kůži zažil i tropický liják. Nebe náhle potemnělo a na nás se spustila kvanta sladké vody. Pro ostrovy je to nutná podmínka k přežití a Tuvalané děkovali za naplnění záchytných nádrží. Já jsem to však nevítal, neboť se toto mé poprvé spojilo s jiným mým poprvé, a to právě s řízením motocyklu. A poprvé jsem se koupal v Pacifiku.

Poprvé jsem na vlastní kůži zažil i tropický liják. Nebe náhle potemnělo a na nás se spustila kvanta sladké vody. Pro ostrovy je to nutná podmínka k přežití a Tuvalané děkovali za naplnění záchytných nádrží. Já jsem to však nevítal, neboť se toto mé poprvé spojilo s jiným mým poprvé, a to právě s řízením motocyklu. A poprvé jsem se koupal v Pacifiku.

Pro ostrovy je to nutná podmínka k přežití a Tuvalané děkovali za naplnění záchytných nádrží. Já jsem to však nevítal, neboť se toto mé poprvé spojilo s jiným mým poprvé, a to právě s řízením motocyklu. A poprvé jsem se koupal v Pacifiku.

Přesto musím uznat, že přeprava na motorce byla ideálním způsobem prohlídky ostrova. Veřejná doprava neexistuje a většina populace jezdí na motorkách, kolech, či chodí pěšky. Hned první den jsem se seznámil s místním domorodcem Lasalem. Nabídl se, že mi ukáže ostrov, doprovodí mě na poštu a filatelistický úřad a provede nás po pamětihodnostech, kterých zas není tolik. Když však jsem jeho služby chtěl beze zbytku využít, a nezůstal jsem mu za ně nic dlužen, začal se zdráhat. Ukázalo se, že chůze není jeho oblíbená činnost a během dvou hodin jsme ho vyloženě uťapali a dokonce našeho pobytu na Tuvalu se nám pečlivě vyhýbal.

Jelikož se tady téměř všichni znají, mají lidé k sobě blíž a jsou přátelštější a otevřenější, a to dokonce i k nám, návštěvníkům z daleké Evropy. Příjemné bylo setkání s Tuvalankami

v tradičním společném domě – maneapě, kde jsem mohl sledovat ruční pletení rohoží a příjemně si s nimi popovídat.

Na Tuvalu jsem si všiml i způsobu pohřbívání, který je typický pro celou oblast. Jelikož na atolech je nouze o půdu, pohřbívají se mrtví do hrodek, které jsou součástí obydlí. Hrobky jsou barevně a květinově nazdobené, jako kdyby Památka zesnulých byla v Pacifiku celoročně.

Vaiaku je hlavním městem celého souostroví, ale o městě se nedá ani hovořit. Atol Funafuti se

skládá z několika drobných ostrůvků a jeden z nich je Fongafale, na kterém jsme pobývali. Značnou část ostrova pokrývají státní budovy: vládní palác s poštou, filatelistický úřad, policie, hasiči, tuvalská národní banka, škola a letiště. Ostatní stavby jsou domy a chýše Tuvalanů. Dokonce se tu nachází i jeden zastupitelský úřad, a to Tchaj-wanu.

Hlavní město se rozprostírá podél letištní plochy, která přijímá dva mezinárodní lety z Fidži dvakrát do týdne. Jakmile se na dohled přiblíží letadlo, rozezná se po ostrově siréna, uzavře se jediná severojižní ostrovní silnice a z přistávací plochy jsou vyhnáni hráči fotbalu, děti a hospodářská zvířata a všichni se soustředí na přilet letadla, které veze jejich blízké a tolik potřebný náklad potravin, balené vody a spotřebního zboží.

Letadlo doroluje přes hlavní silnici před letištní budovu a začíná mumraj. Za dvě hodiny se letadlo vyloží a naloží a vrací se zpět na Fidži. Další dny je v hlavním městě opět poklidná atmosféra.

Teď jsem si uvědomil, že pražská severojižní magistrála má s tou vaiakskou severojižní magistrálou mnoho společného. Obě vedou stejným směrem skrz hlavní město. Rozdíl je pouze v tom, že na Tuvalu je to magistrála s nízkou hustotou provozu.

Tuvalu se svými 26 kilometry čtverečními a s více než deseti tisíci obyvateli je příjemnou a klidnou oázou a byl jsem moc rád, že jsem se do země bez problému dostal a mohl nasát její atmosféru. Proto když se teď v říjnu objevily zprávy o vyčerpání zásob pitné vody na tomto souostroví, citelně mě to zasáhlo. Doufám, že Tuvalu bude mít šanci přežít i rok 2050.

Třetím státem Oceánie, který jsme navštívili, byla **Samoa**. Samoa opět patří k těm větším zemím daného regionu. Zajímavostí je, že Samoa je posledním státem, myšleno kalendářně. Je to nejvýchodnější země západní polokoule. Mezi Fidži a Samou leží ona bájná

datová hranice. Na Samoi a na Fidži je rozdíl v času pouhá hodina, neboť země od sebe neleží daleko, ale datum je jiné. Zatímco na Fidži je dnes, na Samoi je ve stejný čas o 23 hodiny méně. Takže při letu z Fidži na Samou jsme letěli do minulosti, což je oblíbeným jevem všech cestovatelů, kteří se vydávají přes datovou hranici.

Samoa se však rozhodla toto změnit a letos na Silvestra skočí rovnýma nohama rovnou do 2. ledna a datová hranice se tím opět posune. Nedávno Samoa, po úmrtí svého doživotního panovníka, přešla z konstituční monarchie k republice. Také změnila systém dopravy – z pravostranného provozu přešla na levostranný.

Na Samou jsme přiletěli krátce po půlnoci a taxíkem jsme se dopravili do hlavního města Apie, kde jsme měli ubytování. Krásu tohoto polynéského ostrova jsme mohli obdivovat až po důkladném prospání. A že bylo co objevovat a

obdivovat. Samoa je zemí vodopádů a zalesněných hor.

Na Samoi jsme si vypůjčili automobil, a díky tomu jsme mohli hlavní ostrov Upolu pohodlně prozkoumat. Jen jednou jsem měl strach, neboť jsme nenačerpali dostatečnou zásobu pohonných hmot v Apii a na opačném konci ostrova nebylo po čerpací stanici ani vidu ani slechu. Naštěstí jsme dojeli k pumpě v hlavním městě na výpary z benzínu a našeho plechového oře jsme dostatečně napojili.

Vstupy k vodopádům jsou zpoplatněné a slouží jako zdroj obživy místním. Poplatky nebyly nikterak přemrštěné a za ta panoramata mi stály. Průtoky vody ve vodopádech byly nízké, ale popravdě napsáno, jsem byl rád, že jsme si mohli Samou prohlédnout v suchém období.

V horách nad Apií je nádherně zrekonstruovaná rezidence, ve které je muzeum spisovatele Roberta Louise Stevensona. Ten tu zemřel a je na vrcholku kopce pohřben v bílé hrobce.

Při komentované prohlídce muzea jsme se dozvěděli, že na velkorysou rekonstrukci neměla samojská vláda peníze.

Naštěstí se našel bohatý donátor, fanoušek dobrodružných spisovatelových příběhů, který zaplatil celkovou rekonstrukci domu a přeměnu v muzeum. Samojsci jej zvali na slavnostní otevření, ale on jim vzkázal ze Spojených států amerických, že nemůže se vzdát svých

stravovacích návyků, a když na Samoi není rychloobčerstvovna s velkým žlutým „M“, tak nepřijede. Samojsci nelenili a uzavřeli s řetězcem smlouvu a v Apii tento stánek rychlého občerstvení vybudovali. Donátor však i přes toto nepřijel.

Po návštěvě muzea jsme se odhodlali k výstupu na nedaleký kopec, kde spočívají ostatky známého spisovatele. Cítili jsme se i tak trochu zavázáni k výstupu, neboť v muzeu vystavují i dvě vydání Ostrova pokladů v českém jazyce. Bylo to příjemné setkání s mateřtinou.

Místo posledního spočinutí si autor vybral sám a můžu konstatovat, že si vybral dobře. Výhled je impozantní, hlavní město je jak na dlani a v dálce se třpytí Pacifik.

Hlavní město Apia je opět provinčního charakteru, má však malebnější vzezření než Suva. Apia však nedávno přišla o svou hlavní dominantu. Na nábřeží se již netyčí majestátní bílá katedrála. Místo bylo oploceno vlnitým plechem a prováděly se tam sanační práce. Namísto toho vyrostl na okraji Apie monumentální mormonský templ. Zda se jedná o změnu víry, to jsem se nedověděl.

Po prozkoumání nádherného vnitrozemí ostrova jsme zamířili i pod vodní hladinu. Vybaveni šnorchly a maskami jsme objevovali nádherné barvy podmořského světa. Na vlastní kůži jsme poznali ostrost mrtvých zvápenatělých korálových schránek, ale i rozmanitost tvarů a barev jednotlivých korálů.

V návštěvní knize národního muzea, které svou výstavností nedosahovalo standardu muzea na Fidži, jsme si ověřili, že jsme letos nebyli jediní Češi na Samoi. Před námi už tam byli našinci v květnu i v březnu.

V hotelu v Apii jsem se u snídaně seznámil s majiteli hotelu a ti mě celkem nenásilnou formou učili základním frázím v samojštině. Mile mě překvapilo, že jsem těch pár vět upotřebil nejen na Samoi či Americké Samoi, ale také na francouzském ostrově Wallis.

Musím potvrdit tolikrát sdělovanou pravdu, stačí pár vět a chuť se domluvit a můžete si s místními krásně popovídat a otevírá to nejen jejich příběhy, ale taky srdce.

Na Fidži, Samoi i Tuvalu se bez problému domluvíte anglicky, neboť evropská mocnost tato území v nějaké formě spravovala. Přesto domorodci ocení, když se běloch naučí zdvořilostní fráze v jejich rodném jazyku.

Samoa v druhé polovině 20. století odstartovala proces dekolonizace. Již v roce 1962 vyhlásili Nezávislý stát Západní Samoa, postupem času se začal užívat zkrácený název Samoa, což se nelíbí zástupcům Americké Samoy a tvrdošijně označují svého západního souseda za Nezávislou Samou. Samoa je nádherná a rád bych se tam někdy opět vypravil.

Mezi oběma Samoami je husté dopravní spojení a během chvilky jsme přistáli na letišti v **Americké Samo**i. Jak už z názvu vyplývá, tyto ostrovy jsou nezačleněným územím Spojených států amerických. Pozor, ESTA pro vstup na Americkou Samou neplatí. Musíte si zařídit povolení vstupu od orgánů Americké Samoy.

Na první pohled se Americká od nezávislé liší v tom, že je tu větší provoz a spěch. Přesto oproti Evropě je tu naprostý klídek. Po úzkých silničkách se prohánějí barevné autobusy a jsou věčně plné.

My jsme však měli soukromý luxusní odvoz, neboť náš pan domácí si nás vyzvedl přímo u imigrační a naložil si nás do velkého auta s korbou, jak jsme zvyklí z amerických filmů, a odvezl si nás do své vily. Lednice byla naplněná pivy na přivítanou a základními potravinami. Tím se Americká Samoa naprosto liší od dalších ostrovních států Oceánie. Zde jsou zařízení nejen pro nezávislé cestovatele, ale jsou připraveni na turisty, hlavně z kontinentálních Států. Jinak sem, na konec světa, málokdo zabloudí.

Americká Samoa se od své sousedky odlišuje i v tom, že je poměrně malá. Přesto na prozkoumání hlavního ostrova Tutuila osobním autem jeden den nestačí. Středem ostrova se táhne zalesněný hřeben s vyznačenými turistickými trasami pro pěší.

Americká Samoa se během druhé světové války musela bránit proti Japoncům a ubránila se. Nad hlavním městem se nachází zachovalá

dělostřelecká bašta, která střežila vjezd do přírodního přístavu Pago Pago. Na ostrově je stálá posádka amerického námořnictva, ale na chodu ostrova to poznat není.

Další výhodou tohoto území je, že je zde pravostranný provoz, takže se Milanovi poměrně slušně řídilo, třebaže si musel zvyknout na automatickou převodovku. A my se museli znovu naučit správně rozhlížet při přecházení ulice. Americký styl nám do krve přešel hned první den a auto se stalo naší každodenní potřebou, neboť chodníky se v obydlených územích nevyskytují.

Na ostrově se nacházejí i písčné pláže, ale převážně je pobřeží hornaté s černými vyvěřelinami a vysokými břehy. Přesto jsme se tady poprvé v Pacifiku pořádně vykoukali. Při koupání nám nepřekáželi koráli a všudypřítomný odliv. Zato na šnorchlování jsme místo nenašli, pravdou je, že jsme ho ani nehledali.

Jedinou nevýhodou tohoto ostrova jsou pobíhající psi. Nikdy nevíte, jestli se vám pověsí na kotník, a to v tom lepším případě, nebo zda vás nechají bez povšimnutí projít. Ještě větším dráždivkem pro tyto psy je průjezd motorového vozidla. Naštěstí vždy stačili uskočit, ale byly to milimetry. Srdce se mi pokaždé zastavilo a krve by se ve mně nedořezal.

Království **Tonga** je jediným královstvím jižního Tichomoří, které má svého krále. Jiné územní celky mají hlavou státu britskou královnu, nebo jsou republikami. Třebaže Tonga byla téměř jedno století britským protektorátem, chlubí se tím, že nikdy nebyla kolonizovaná a nesamostatná. Obyvatelé Tongy jsou velmi hrdí na svou zemi i na své dějiny.

Z celého souostroví jsme si k pobytu vybrali hlavní ostrov Tongatapu. Průvodci tvrdí, že nejkrásnější ostrov je Vava'u. Nevím, tam jsme nepobývali, ale všechny krásy Tongy jsme objevili tady. Co se týká hmotných památek, okouznil mě královský palác v Nuku'alofě. Jeho čistá bílá barva září do zeleně přilehlého parku.

Díky nadačnímu fondu z Nového Zélandu je možné nalézt a navštívit další turistická lákadla. Tím největším je zřejmě megalitická záhadná stavba – trilithon Ha'amonga'a Maui, která pochází z předevropských dob a snad měla stejný význam, jako anglické Stonehenge. Našli jsme i místo, kde se v roce 1777 vylodil mořeplavec James Cook.

Na Tongatapu jsou i jeskyně, které jsou volně přístupné, ale kdo je zhýčkan Českým či Moravským krasem, tomu přijdou všední. Nedaleko jeskyní na západním pobřeží jsou tzv. Blowholes. Vyvřelé pobřeží díky styku s oceánem zchladlo a vytvořily se v něm průchozí díry. Kdykoliv se příboj opře do pobřeží, skrze tyto díry voda mohutně vytryskne vzhůru. Je to nádherná, avšak velmi mokrá podívaná.

Dostalo se mi té cti, že jsem mohl být navigátorem. Za volantem seděl Pavel a nestačil se divit, jakou cestou, spíš necestou, projel ostrov křížem krážem. Díky tomu jsme však viděli vše, co Tongatapu nabízí. Na severu ostrova je netopýří vesnice. Uprostřed té vesnice stojí mohutný strom a na něm přes den spí létající lišky, jak se tady kaloňům říká. Se soumrakem strom začíná ožívat, pištět, šustit a nad vesnicí se začnou prohánět tyto tiché letky zvířecího světa.

Když jsem u zvířat, konkrétně savců, musím se zmínit o největším zážitku, který mě na Tonze potkal. Pondělního rána jsme zajeli autem do přístavu, vybavili se plovacími vestami a nasedli do malého rybářského motorového člunu. Vyrázili jsme na širý oceán. V červenci migrují kolem souostroví velcí mořští savci – velryby. Konkrétně jde o keporakaky, jinak také zvané velryby hrbaté nebo plejtváky dlouhoploutvé.

Přístup místních mě nadchl. Jsou si plně vědomi křehkosti života na naší planetě, a i když je to zdroj obživy – vozit turisty za velrybami – není to za každou cenu. Již dopředu nás upozornili, že nemají v úmyslu velryby štvát přes půl oceánu, nebo je jakýmkoliv způsobem omezovat. Buď budou mít chuť a dovolí nám se přiblížit, nebo máme smůlu a nevidíme z těchto mořských savců ani ploutev.

My jsme měli velké štěstí. Poměrně rychle jsme objevili samici s mládětem. Samice svým tělem mládě střežila a nikdy se nestalo, že by mezi lodí a mládětem nebyla. Samice nám

dovolila, abychom s nimi strávili hodinku. Dokonce náš člun pustila na vzdálenost pouhých deseti metrů. Téměř jsme si na ni mohli sáhnout.

Setkání s kytovci bylo famózní. Sledovat zčeření hladiny, vynoření hrbolatého čumáku, mohutný odfuk gejzíru vody následované hřbetní ploutví a následné zanoření. Voda oceánu je natolik čistá, že jsme mohli sledovat jejich ladný pohyb i pod vodou. Viditelnost byla více než padesát metrů.

Nedokážu pořádně popsat své pocity. Byla to směs obdivu, pokory i strachu. Ano strachu. Kdybychom samici něčím vyplašili, či přímo naštváli, stačilo by, aby se položila na bok a máchlá svou ploutví směrem k lodi. Nikdo by neměl šanci na záchranu uprostřed oceánu a naše bárka by byla rozmetaná po okolí. Však samice byla dlouhá asi dvacet metrů.

Po hodině jsme velrybu přestali bavit, naposledy nám s mládětem zamávali ocasní ploutví, zanořili se do pořádné hloubky a my jsme pochopili, že audience skončila.

Lodí jsme dopluli na nedaleký opuštěný ostrov, kde jsme si dosyta zašnorchlovali. Vody byl dostatek, koráli hráli všemi barvami a tvary a mezi nimi se proháněly malé i velké barevné korálové ryby. Po návratu v přístavu jsme se dověděli, že nás opravdu potkalo obrovské štěstí, neboť tak blízko k samici s mládětem se posádka ještě nikdy nedostala.

Mé nadšení nezkalila ani informace rybáře, který tvrdil, že celý den kolem něj kroužilo asi deset velryb a kazily mu tak lov ryb. Nám zase dvě velryby zprostředkovaly nádherný zážitek na celý život.

Na Tonze jsme byli ubytovaní v domácím penzionku s velmi milou paní domácí. Velice dobře se s ní dalo povídat a mnoho jsme se od ní dověděli. Na oplátku na nás vyzvíдалa něco o naší vlasti. Povědomost jakžtakž měla, ale doufám, že po pár společných večerech jsme jí obzor rozšířili, koneckonců když se setkají učitelé, je vždy o čem mluvit.

Nejvíce ji pobavilo, když jsme jí sdělili, že jsme malý národ uprostřed Evropy. Po její doplňující otázce na počet obyvatel se hlasitě rozesmála. Deset miliónů obyvatel a prý malý národ. Obyvatel Tongy je odhadem pouhých 115 tisíc. Vždy je důležitý úhel pohledu.

Nauru je nejmenší republikou světa. Rozkládá se na jednom malém ostrůvku. Vízová politika se naprosto odlišuje od jiných států Oceánie. Vízum si musíte zařídit dopředu, z vlastní zkušenosti doporučuji nejméně 9 měsíců předem. Pouze občané členských států

Britského společenství mají právo získat vízum po přeletu. Nauru vydává hlavně byznys víza; v některých časech přestalo vydávat turistická víza. My jsme měli velké štěstí a turistická víza jsme získali, dalo to však pořádnou práci.

Když jsme se kdekoliv zmínili, že míříme na Nauru, všichni se nás ptali, co tam máme za práci. Když jsme jim pracně vysvětlili, že tam jedeme za turistikou a poznáním, mysleli si, že jsme, mírně řečeno, podivní.

Až na místě samém jsme plně pochopili a docenili jejich nechápavé pohledy a užaslé obličejy. Nauru není destinací ani pro otrlé cestovatele a ani pro zhýčkané turisty. Nauru samo neví, co si má počít s cizinci, kteří do země nejdou za prací.

Na ostrově existují dva hotely a jeden hostel. Hotely mají svou konjunkturu již třicet let za sebou a spíš fungují ze setrvačnosti. Nám se naštěstí podařilo získat pokoje, které měly funkční televizi, lednici i klimatizaci. Tekla nám voda, a to i teplá. S námi v hotelu bydlel ještě mladý kluk z Austrálie a ten musel obden měnit pokoj, neboť mu vždy přestalo něco fungovat.

Samostatnou kapitolou byl hotelový bar a restaurace. Ty jsou drženy v soukromých rukách a pod hotel nespádají. Přesvědčit asijské majitele, aby nám ráno udělali snídani, byl nadlidský výkon; to se nám nepovedlo. Za celý týden jsme z nich dostali pouhé dvě večeře. Neochota se o nás postarat byla více než zjevná. O něco lépe jsme na tom byli v baru, kde měli plechovkové pivo a dělali asi tři druhy koktejlů. Bar měla Nauřanka, která neměla ponětí o okolním světě a ani ji to nezajímalo. Pro ni je Nauru celým světem.

Degradaci lidské práce má na svědomí nerostné bohatství ostrova. Ostrov byl celý pokryt fosfáty, které se tu ve velkém těžily v minulém století. V současnosti se již jen paběrkuje a v důlním průmyslu jsou zaměstnáni cizinci z celého Pacifiku. Místní, díky štědrosti vlády, se odnaučili pracovat a jen tak bezcílně proflakují svůj život. Díky příjmům z těžby mají doživotní rentu a nic je nenutí k zaopatřování si obživy.

Hlady jsme však neumřeli, na ostrově existují velkoprodejny i malé obchůdky a navečer se objeví i restaurace, všechny v asijských rukách.

Positivní stránkou Nauru je doprava. Na ostrov sice létá pouze jedna státní aerolinka, ale se špičkovým servisem. Na ostrově samotném, podle hotelové recepce, neexistuje veřejná doprava. Tak jsem se na poštu vzdálenou šest kilometrů od hotelu vydal pěšky. V tu chvíli mi přibrzdil řidič auta a nabídl se, že mě svezí. Příjemně jsme si popovídali o místní stravě a dostal jsem tipy, kde se dobře najíme, když v hotelu to není možné. Na cestě zpět jsem si stopnul auto a musím konstatovat, že autostop tu funguje báječně.

V recepci mi domluvili pronájem auta, tak jsme mohli pohodlně kroužit dva dny po ostrově v automobilu. Je to paráda, když rychlostní limity jsou na vašem vlastním uvážení.

V jedné neobydlené části ostrova jsem to rozpálil na závratných 100 km/h. Asfaltová silnice vede podél pobřeží a měří maximálně 20 km. Takže jsme za jedno odpoledne ostrov dvakrát objeli a ještě jsme stačili projet vnitrozemí křížem krážem a prohlédnout si měsíční krajinu po těžbě fosfátů.

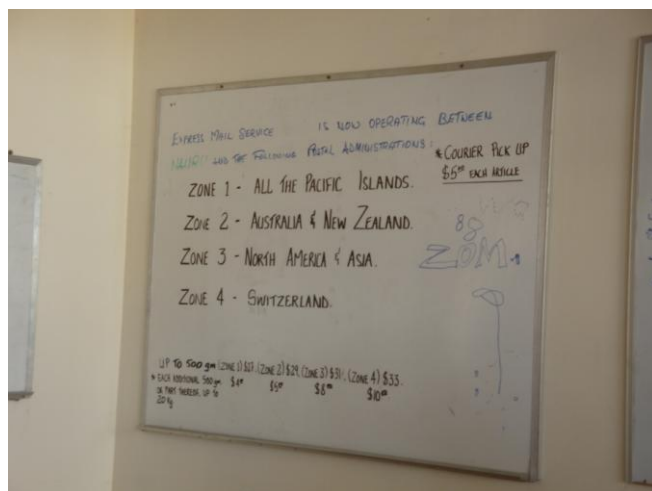
Ve vnitrozemí jsem s kluky pátral i po důlní úzkorozchodné železnici, která vozí vytěžené fosfáty na pobřeží ke zpracování a následné nakládce na loď. Vjezd do areálu dolů, tedy celého vnitrozemí, hlídají kontrolní stanoviště. Blížíme se k prvnímu, závora je spuštěná a já v duchu si už připravuji absurdní výmluvu o zabloudění a o potřebě pomoci. Není nic takového potřeba, neboť na turistu tu fakt nenarazíte.

Takže když máte potřebu jet do dolu, tak ji máte, kdo jiný by tam probůh jel? Závora se zdvihá a obsluha nám ještě zasalutuje. Stejně je to tak na dalších kontrolách.

Koleje jsme ve vnitrozemí našli, ale podle nánosů fosfátového prachu a odstavených zrezivělých vagónůch jsem usoudil, že druhá železnice v regionu už nefunguje. Po dotazu na kontrolním stanovišti mám naprosto jasno. Odkázali nás však, ať zajedeme k moři, že tam je vystavená na památku lokomotiva.

Výbornou zkušenost jsem zažil na poště. To, že mají kreslené pohledy s předtištěnou

známkou, mě nevyvedlo z míry, neboť něco takového už fungovalo v Sovětském svazu. Ale když jsem pátral po tarifu, narazil jsem v hale na tabuli. Na té bylo uvedeno rozdělení tarifních zón takto: 1. zóna – všechny tichomořské ostrovy, zóna dvě – Austrálie a Nový Zéland, třetí zóna je pro Severní Ameriku a Asii no a poslední čtvrtá zóna je vyhrazená Švýcarsku.

Ptal jsem se po České republice, neboť na tabuli nebyla uvedena. Pošťáčka nebyla nikterak překvapená a odvětila mi, že pokud nejsme v tabulce, znamená to

automaticky nejdražší čtvrtou zónu. To znamená, že pro nauruskou poštu jsme na úrovni Švýcarska. Když jsem pátral po tom, proč zrovna čtvrtou zónu reprezentuje Švýcarsko, dověděl jsem se, že tu kdysi byli cestovatelé ze Švýcarska a díky nim se zavedla čtvrtá zóna. Tak od letošního roku je díky nám navázán poštovní styk Nauru i s Českou republikou.

Zbylé dny na ostrově jsme se věnovali koupání v oceánu. Nauru má jednu písčnou pláž, kde nejsou koráli, tak si člověk užije divokosti oceánu. Také jsme zjistili, že na ostrově opravdu existuje bezplatná autobusová doprava. Autobusy krouží kolem ostrova a finančně je zajišťuje vláda. Stačí si na projíždějící autobus kdekoliv mávnout. Zastaví vám a doveze na místo, které si určíte. A vůbec neplatí, že je pouze pro školní děti. Je fakt, že to jsou staré herky, ale pořád lepší, než šlapat v tropickém vedru pěšky.

Nauru pro mne bylo zajímavou výzvou jak ve filatelii, tak hlavně v získání vstupního víza do této neturistické země.

Z Nauru jsme přeletěli rovník směrem na sever a přistáli jsme na nejrozsáhlejších ostrovním státě **Kiribati**. Mezinárodní letiště je mezinárodní jenom proto, že tu odbavují lety z Nauru a Fidži. Jinak na toaletách nejsou ani umývadla a funkční toalety. Další země, která není pro turisty, ale je pouze pro cestovatele, jak hlásá nápis v příletové hale. Imigrační úředník měl nejhorší angličtinu, se kterou jsem se setkal. Přesto jsme se domluvili a v pase mi vyznačil povolení ke vstupu.

Tarawa, hlavní atol celé republiky, je úzký pruh země omýván z jedné strany Tichým oceánem a z druhé strany vnitřní lagunou. Připadal jsem si jako na Tuvalu, akorát, že Tarawa je rozlehlejší a pěšky bych tu chodit nechtěl.

Ubytovali jsme se v motelu u Marie. Pár podnikavých dívek se domluvilo, daly se dohromady a zřídily výlučně ženský penzion. Můžou se u nich ubytovat i muži, ale personál je čistě ženský. Když jsme však přijeli, vůbec s námi nepočítali. Výběr ubytování na Kiribati není zrovna velký, tak jsme byli zaskočení. Tvrdil jsem jim, že máme hotovou rezervaci. Když jsem ukázal potvrzovací dopis, začaly se smát. Neboť rezervaci jsem dělal více než před půl rokem, a to si přece holky nemůžou pamatovat. Naštěstí pro nás pokoj našly a my jsme měli zajištěný nocleh.

Za druhé světové války zde zuřila krvavá bitva o Tarawu, neboť výhodná poloha atolu Japoncům zaručovala výborné podmínky pro zřízení ponorkové základny. To se

nelíbilo Američanům a v roce 1942 byla Tarawa téměř srovnána se zemí. Dodnes tu jsou patrné stopy v podobě děl, bunkrů a nábojnic. Při odlivu odkrývá moře vraky letadel, vybuchlé granáty i prázdné nábojnice. Mezi tím loví děti mořské ježky, kteří jsou součástí jejich jídelníčku.

Na pobřeží jsme prolezli nejen jeden bunkr a pobřežní děla. Ze záběrů, které jsme měli možnost vidět, je patrné, že bitva o Tarawu nebyla procházka růžovým sadem. Na jedné straně Japonci, na druhé straně Američané a mezi nimi domorodci. Nikdo mi nedokázal odpovědět, jak to bylo s civilním obyvatelstvem.

Z usedlíků již nikdo hrůzy války nepamatuje a americkým dokumentaristům to nestálo za zmínku.

Hlavním městem republiky je Bairiki, které leží na ostrově Tarawa. Občas se vyskytuje název hlavního města totožný s celým atolem, podobnost stejná jako na Tuvalu. V Bairiki je prezidentský palác, národní stadion, pošta, na které nejsou k dostání pohlednice (musí se do vzdáleného města Betio, kde mají poštu

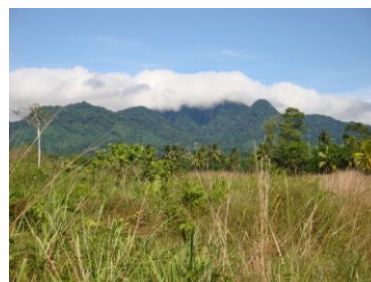
s pohlednicemi), policejní stanice, banka a některá ministerstva.

Parlament leží na uměle vybudovaném ostrově na půli cesty mezi Bairiki a letištěm. Nedaleko parlamentu leží i nejvyšší vrchol atolu. Vrchol se pne do závratných třech metrů nad mořem. V areálu parlamentu je i jediná rozhledna celého atolu, takže jsem měl krásný rozhled na celou plochu širého oceánu.

Další ostrov Tichomoří, o který svedli Američané lýtý boj s Japonci v Tichomoří, je Guadalcanal. Ten patří **Šalomounovým ostrovům**. Tento stát je nejhudším z celé tichomořské rodiny. Na ostrovech se vyskytují komáři, kteří přenášejí malárii. Malárie se řadí do skupiny největších zabijáků lidí v tomto století. Očkování proti malárii neexistuje a profylaxe se na krátké pobyty nedoporučuje. Jedinou účinnou ochranou jsou repelenty, vhodné oděvy a na noc moskytiéry. Vybavení vším, jsme hrdinně vystoupili z letadla.

Zastávka na Guadalcanalu byla pro mne důležitá právě z dějepisného hlediska. Chtěl jsem vidět, kde probíhala jedna z velkých bitev druhé světové války. Jelikož však na ostrovech není rozšířený turistický ruch, bylo pro nás velmi obtížné hledat nějaké památky na tuto událost. Nepřehlédnutelný je nově vybudovaný památník americkým obětem, který se hrdě

tyčí nad Honiarou – hlavním městem.

Pečlivým prohledáváním ostrova jsme objevili v zapadlé vísce ve vnitrozemí muzeum, které je pod širým nebem. Vyřazená děla, vrak letadla, pozůstatky bomb a granátů bylo vše, co se vystavovalo. Majitel nedokázal nasbírat a přivést toho víc. Ale když přijedeme za pět let, určitě bude mít další exponáty.

Při prohlídce jsem se setkal se svým prvním, a naštěstí i posledním, tichomořským hadem. Vůbec se mě nebál, vztyčil hlavu a dlouze si mě prohlížel. Tělo měl zelené, jen hlava a podbradek byly sytě oranžové. Místní mě uklidňovali, že to nebyl jedovatý had. Kdyby mě kousl, a to prý je pravděpodobné, neboť je velice útočný, tak bych maximálně chytil nějakou infekci. Byl jsem rád, že ani to kousnutí neměl v úmyslu a za tu námahu jsem mu nestál. Já bych neumřel na otravu, ale určitě bych byl tuhý od strachu.

Další památník, který jsme po dlouhé době hledání našli, patří obětem války na straně Japonska. Není tak monumentální, jako památník vítězných Američanů, ale tím, že je ukryt v lese, má svou patřičně jímavou atmosféru.

Pláže na Guadalcanalu mají poměrně dobrou úroveň, ale každá pláž patří místní rodině, která se o ni stará a vybírá malý poplatek za její užití. Nečekejte nějaké zábavné prvky, převlékárny či stánky s občerstvením. Přesto naleznete místa pro piknik, a pláže i moře oplývají čistotou a přirozeností.

Na Guadalcanalu jsem si velice pochutnal na humrovi, kterého výborně připravili, a také poprvé jsem ochutnal vyhlášeného palmového kraba. Obojí byl gurmetský zážitek s nejvyšším hodnocením. Takto jsme si pochutnali v klasické asijské restauraci. Vyzkoušeli jsme i kuře na grilu s kopečkem rýže, pečeným banánem a vše servírované na banánovém listě. Místní kuchařka si u hlavní silnice rozbila stánek a jídlo připravovala na dřevěném uhlí pod širým nebem. Třebaže šlo o hlavní silnici, pokrm byl voňavý a chutný, neboť provoz byl minimální.

Guadalcanal mě překvapil svou nerozvinutou infrastrukturou a zároveň naprostou otevřeností a vstřícností vůči cizincům.

Další souostroví, které nám nabídlo na pár dní útočiště, bylo **Vanuatu**. Jednu noc jsme strávili na ostrově Efate, v hlavním městě Port Vila. Město se mi líbilo, je rozložené na zvlněném přímořském hřebenu. Během 22 hodin se nám podařilo uskutečnit celkovou prohlídku. Vanuatu se právě připravovalo na velké oslavy své nezávislosti. I když se nejednalo o kulaté výročí, na prostranství mezi parlamentem a národním muzeem se připravovalo pódium.

Naše kroky však vedly na ostrov Tanna, který je proslavený svým činným vulkánem Mount Yasur. Těšili jsme se, jak chrlicí sopku spatříme z letadla, ale nebylo nám přáno.

Ubytovali jsme se v příjemném resortu a těšili se na druhý den, neboť jsme si naplánovali dvě velké akce. Ráno jsme nastoupili do motorového člunu a pluli podél západního pobřeží na sever, kde se nachází Modrá jeskyně. Pavel s Milanem si sedli tak šikovně, že během pár minut byli promočeni. Když jsme dopluli na místo určení, nikomu se do vody nechtělo. Vzpomněl jsem si na svá pionýrská léta a stal jsem se průkopníkem. První jsem byl ve šnorchlovacím ústrojí a skokem snožmo jsem se vnořil do průzračně blankytných vod Pacifiku.

Po pár tempech jsem před vstupem do jeskyně. Pomalu vplouvám do jeskyně a obezřetně se rozhlížím. V jeskyni není úplná tma, jen takové příšeří. Oči si po chvíli zvyknou a rozpoznávám i zadní stěnu jeskyně. Jeskyně je poměrně prostorná a hluboká. Na dně zahlédnu hejno velkých ryb, jinak je jeskyně životaprostá.

Zajímavější je to před jeskyní, tam je korálový útes a množství korálových rybek. Ty hrají všemi barvami. Jen si musíme dávat pozor, neboť je zde silný příboj a mořské proudy si s námi pohrávají jako s pápěřím. Při sebemenší nepozornosti nás mořské živly hází na ostré korály a voda se hned barví krví. Naštěstí zde nejsou žraloci, tak se všichni nalodíme v pořádku zpět. V dálce zahlédneme migrující velryby, ale na setkání velmi blízkého druhu, které nás potkalo na Tonze, to nemá.

Odpoledne se vydáváme v džípech k sopce. Jedeme cestou necestou, i když na vanuatské poměry jsou to udržované a hlavně sjízdné silnice. Po dvou hodinách jsme již plně vyklepaní, ale adrenalin ze vzrušujícího zážitku, který nás dozajista čeká, nás žene dál.

Nejdříve se před námi otevře pohled na lávové pole. Z něho ční komolý kužel, z kterého stoupá dým. Občas se ozve zahřmění.

Překvapuje mě, že není ve vzduchu cítit síra. Rychle přejedeme pole a začínáme se po vrstevnici blížit k vrcholu. Teď už se opravdu jedná o terénní jízdu. Podél cesty unikají horké plyny. Už jsme pod vrcholem. Dál musíme pěšky. Lidí je tu podle zaparkovaných aut dost, naštěstí je lem kráteru natolik veliký, že si tu člověk užije i samotou, pokud o to stojí.

Při dřevěném schodišti, které nás za chvíli dovede na okraj kráteru, stojí poštovní schránka. Jediná poštovní schránka na aktivním vulkáně na světě. To člověk odtud musí poslat pozdravy do vlasti, i kdyby na chleba nebylo!

Na lemu činného vulkánu je zřízena pozorovatelná, ze které je nádherně vidět do žhavého jícnu sopky. Najednou se země zachvěje, mohutně zaburácí a z kráteru vyletí žhavé magma, které následuje sloup dýmu a popela. Naštěstí větrík vane od nás, tak jsme ušetřeni pekelného smradu i popílku.

První půl hodinu je ve mně malá dušička, mísí se ve mně strach a neskutečné nadšení. Nevím, zda se víc bojím, nebo jsem plně šťasten. Uvědomuji si tu mocnou sílu Země a svou malost a jsem tím přírodním divadlem plně zaujat.

Jak to tak v tropech bývá, znenadání se snesl soumrak a přírodní podívaná dostává magický nádech, který je umocněn tmou. Oheň je symbolem živočišnosti a prapůvodnosti. Vše se ve mně míchá a zjišťuji, že v tuto chvíli musím být sám.

Odešel jsem z hlavní pozorovatelné, kde se tísní davy turistů, stranou a v ústraní se oddávám svým pocitům a prožitkům. Nemám výhled přímo do žhavého jícnu, ale to mi nevadí. Vulkán je ke mně natolik štědrý, že přidává na erupcích a já mohu nádherné žhavé chrlení pozorovat proti noční obloze.

To však už padla úplná tma a začínají se objevovat světla baterek a výpravy se vracejí do svých plechových ořů. Zvedám se i já a je mi jasné, že na toto devadesátiminutové představení v životě nezapomenu.

Cestou do resortu si přehodnocuji zážitky této výpravy. Tuvalu bylo pro mne zajímavé, ale rozhodně nemůžu napsat, že je to vrchol výpravy. Na vrcholu se střídají dva silné prožitky: blízké setkání s velrybami a svěbytná síla vanuatského vulkánu.

Usínám naprosto unavený a šťastný. Dlouho do noci se převaluji a přehrávám si před očima ono přírodní drama. Přesto se mi podaří pohroužit se do slastného sladkého spánku.

Probouzíme se do pošmourného rána. Ani se nám nechce k místnímu vodopádu, jelikož to každou chvíli vypadá na pořádný tropický liják. Nakonec vyrazíme a nelitujeme. Máme výborného místního průvodce, který nás vezme do své vesnice. Cestu si krátíme povídáním o jeho dětech a rodině. Dceru dal na studia na Novou Kaledonii a je na to právem hrdý. Studia jsou drahá, ale je vlastníkem kávové plantáže. Kávě se na sopečné půdě výborně daří a zajišťuje mu to výborné výnosy. Vodopád je normální a po těch samojských vodopádech nás ani nikterak nenadchnul. Tak bonusem dostáváme možnost vyjížděky za divokými koňmi.

Džípem prokřičujeme zarostlou buš, kterou mají koně za úkol spásat. Po několika chvílích nacházíme stádo koní. Stádo je sice ostražitě, ale rozhodně není plaché.

Vanuatu mě nadchlo, zvláště pak ostrov Tanna. Je zde turistická vybavenost, přesto působí panenským dojmem.

Jako mávnutím kouzelného proutku se ocitáme v Evropě. Je to však jen prvotní dojem z **Nové Kaledonie**, která dosud patří Francii. Není sice přímou součástí Francie, má vysoký stupeň autonomie, přesto se tu francouzský vliv nezapře. Ani nejsme na území Evropské unie a € tu neplatí. Platí se zde pacifickými franky, které připomínají bývalé franky francouzské.

Nová Kaledonie se pokouší získat na Francii nezávislost a rozhodné referendum je připravované na rok 2014. Přesto nás pohraničníci bez problému a nutnosti vyplňování imigračních karet vpouštějí do země jen na základě našeho pasu. Ani razítko jsme neobdrželi!

V hlavním městě Nouméa si dopřáváme, po tak dlouhém harcování, zaslouženého luxusu. Ubytováváme se na nábrežní kolonádě v přepychovém, ale zase ne předraženém hotelu. Přes silnici máme oceán a písčnou pláž a ve dvoraně hotelu parádní bazén. Už jsme hodně na jihu, téměř na samém konci tropického pásu. K obratníku Kozoroha je to na hod kamenem. To má negativní vliv na teplotě vody i vzduchu. Najednou nám 24 °C připadají málo a voda má snad o pouhý stupeň víc.

Nejdříve jsme se vypravili do kanackého národního centra. Kanakové jsou původní obyvatelé tohoto ostrova a již od druhé poloviny minulého století usilují o nezávislost. V roce 1987 je dokázal sjednotit Jean-Marie Tjiabou. Po tomto domorodci nese kulturní centrum jméno. V kulturním centru je mnoho odkazů na kanackou tradici a slouží k uvědomění si národní svébytnosti. V mnohém mi to připomíná české národní obrození a doufám, že Kanakové přijmou veškerou zodpovědnost za sebe i svou zemi.

Příjemné je i to, že v centru nejsou jen vitríny. V promítacím sále můžete shlédnout téměř

propagandistický snímek, který sice propaguje nezávislost, ale na druhou stranu velebí i francouzskou nadvládu. Přece jenom si mnoho Kanaků pamatuje krvavý rok 1987, kdy bylo národní povstání francouzskými jednotkami potlačeno. Kdo by se také dobrovolně vzdal velkých ložisek niklu? Konec těžby je naplánován shodou okolností na rok, kdy se má konat referendum o nezávislosti.

V Nouméji se nachází i tropické akvárium. Návštěvou jsme zjistili, s kým a s čím vším jsme se při našich bezstarostných kupačkách dělili o moře. Korálové rybky jsme již znali ze šnorchlování, ale setkání se žraloky bylo první. Naštěstí plavali za skleněnými stěnami akvárií.

V Nouméji se nachází i tropické akvárium. Návštěvou jsme zjistili, s kým a s čím vším jsme se

Nouméa je typickým francouzským městem, cítil jsem se tam jako na Riviéře. Po dlouhé době jsme si mohli koupit k jídlu to, na co jsme měli chuť a nebyli jsme odkázáni na zásobovací loď a zboží, které přivezou. Velice mě mrzelo, že náš itinerář nám dovolil strávit na tomto krásném ostrově pouhý víkend. Ale letecké spoje jsou nekompromisní, jakmile zmeškáte jeden let, máte šanci letět až za týden, a to jen v případě, že je volné místo. Sem se chci někdy vrátit.

Dalším francouzským územím byl **Wallis a Futuna**. V něčem mi připomínalo Nauru. Letadlo odtud odlétalo až za 6 dní a dohromady tu nebylo nic. Začalo to malým dramatem, kdy si nás hotelová služba nevyzvedla na letišti. Přesto se nás ujala jedna místní žena kyprých tvarů. Směsicí francouzštiny a angličtiny jsme se dohodli a ona povolala svého syna s autem, který byl tak laskavý, že nás do hotelu zavezl.

I tento hotel měl bazén, což bylo naše vítězství, neboť jsme zjistili, že Wallis není vhodný ke koupání. Celý ostrov obklopuje laguna a menší ostrůvky, které tvoří hradbu oceánským vlnám, ale odliv a příliv nezastaví. To je nevýhoda atolů, že všude číhají ostré korálové schránky.

Nejfotohrovanější stavbou tohoto území je katedrála, která se nachází u moře. Interiér katedrály byl nádherný, dokonce se nám podařilo vylézt do zvonice, odkud jsme prostranství s královským

palácem měli jak na dlani.

Ani jsem nečekal, že zde vedle francouzštiny užijí i svou mateřštinu. Zašli jsme si s kluky do samoobsluhy pro pravou francouzskou šunku, po které se nám již stýskalo, neboť šunku na ostrovech Tichomoří, vyjma francouzských, neznají. Bavíme se mezi sebou, když k nám přistoupí urostlý pacifický kluk s atletickým tělem. A spustí na nás kostrbatou, přesto bravurní češtinou. Nakonec jsme se dozvěděli, že hraje odbíjenou za Odolenu Vodu už pět let a na Wallis se vrátil na léto, neboť se budou konat na Nové Kaledonii Pacifické hry a on hraje za národní mužstvo.

Díky našemu panu domácímú jsme mohli projet celý ostrov Uvea, což je domácí jméno pro Wallis, a setkat se i s místními ženami, které ve svém

domě zpracovávaly palmové listy na tkaninu. Byl jsem vděčný za lekce samojštiny, neboť jsem si s nimi mohl vyměnit základní zdvořilostní fráze, čímž jsem si získal pozvání do domu a možnost focení žen při práci. Dámy byly veselé kopy a vysvětlovaly mi způsob zpracování listů na rohože. Nakonec s chichotem poznamenaly, že je to pro chlapa nezajímavé a jak že by to se světem vypadalo, kdyby chlapi dělali ženské práce. Zajímavý pohled na rovnoprávnost pohlaví.

Abychom si na závěr našeho tichomořského pobytu užili nějakou robinsonádu, domluvili jsme se s rybářem, zda by nás převezl na neobydlený ostrov, s podmínkou, že se pro nás navečer musí vrátit. Plácli jsme si na to, naskočili jsme na tradiční loďku a vypluli vstříc pustému ostrovu. Těšili jsme se na pláž a koupání. Jenže zrovna začal odliv, takže moře nám během hodiny ustoupilo tak, že jsme se mohli pouze brodit. Sem tam sebraný kokos nás už taky nebavil a jen jsme upírali zrak směrem k přístavu a těšili se na rybáře.

Ten si nás vychutnal a dorazil až o hodinku později, protože přes odliv by si odřel loď. Stejně jsme víc šli, než pluli, ale byli jsme rádi, když jsme opět stanuli na mateřském ostrově. Už nikdy více ztroskotat. Jediným kladem tohoto turisty opomíjeného území jsou milí, vstřícní a pohostinní lidé. Tím jsme naplnili tichomořskou část naší cesty.

Při cestě do Evropy jsme měli ještě jedno zastavení v jihokorejském Soulu. **Jižní Korea** nás přivítala s rozpaky. Po dlouhém letu z Nadi jsme se již těšili na zem, do hotelu, na teplou sprchu a postel. Jenže letadlo ne a ne přistát. Udělali jsme asi tři kola nad letištěm, ale sestup pořád nepřicházel. Honilo se nám hlavou, zda Severokorejci neprovedli zase nějakou provokaci.

Po hodině začal pilot s přistávacím manévrem. Ranvej se přiblížila a my dosedáme jen na levé kolo, vzápětí se letadlo smýkne na pravou stranu a málem škrtne pravým křídlem o betonovou ranvej. Pilot měl s přistáním plné ruce práce, ale zvládl to. Poprvé jsem se v letadle bál. Až po přistání jsme se dozvěděli, že se Soulem prohnal silný tajfun a naše letadlo bylo jediné, které přistálo.

Jihokorejci se o nás přepychově postarali. V ceně letenky bylo ubytování i občerstvení. To jsme ovšem netušili, že budeme po jednom ubytování v luxusních pokojích a pod občerstvením si představují lukulské hody. Večeře byla formou bufetu a stoly se prohýbaly. Stejně tak to bylo ráno se snídaní.

Počasí se umoudřilo a my s místní průvodkyní vyrazili na nejtěžeženější hranici světa. Obě Koreje se nacházejí ve válečném stavu, neboť mírová dohoda od roku 1953, kdy se podepsalo příměří, nebyla ještě uzavřena.

Jak jsme se přibližovali k demilitarizované zóně, přibývalo ostnatých drátů, pozorovaten a krajina působila vylidněně. První zastávkou byla pozorovatelná Odusan. Jedná se o novou pozorovatelnu, kterou zbudovali před deseti lety. Za pěkného počasí je vidět přes řeku území Korejské lidově demokratické republiky, tj. nepřitele. My jsme naneštěstí měli mlhu, a tak jsme sledovali linii příměří v přilehlém muzeu. Zde dokonce bylo vystaveno spotřební zboží ze severu, aby Jihokorejci viděli, jak se mají dobře. Nám to cizí nebylo, neboť na podobných balení a obalové technice jsme vyrostli.

Po prohlídce jsme se přesunuli na samotnou čáru na most Svobody. V roce 1953 došlo na tomto mostě k výměně Korejců za Korejce. Ze samotného mostu zbylo jen pamětní torzo. Ale na přelomu tisíciletí došlo ke stavbě nového železničního mostu, který spojuje obě Koreje. V současné době jezdí po tomto mostě osobní vlaky, ale smějí převážet pouze zaměstnanci společného korejského podniku, a to ještě jen Jihokorejce.

Když vlak po mostě projížděl, všiml jsem si, že naše průvodkyně pláče. Třebaže se narodila již do rozdělené Koreje, vnímá rozdělení země jako jizvu, která se takovými chvílemi jítí. Ptal jsem se, zda touží po spojení obou Korejí. To rázně odmítla, nejde sloučit jejich systém se systémem komunistickým. Jižní Korea by velice doplácela na takové spojení poklesem životní úrovně. Stačilo by jí, kdyby se uzavřela mírová smlouva a otevřela se hranice a ke sblíživání docházelo postupně. To by bylo přínosné pro Jižní Koreu, která by se přes území KLDK mohla napojit na evro-asijskou železniční síť. To by velmi zlevnilo

jihokorejské výrobky a staly by se ještě více konkurenceschopné. Teď je možné vyvážet pouze po moři, což je zdlouhavé, nebo letadlem, a to je zase velmi drahé.

Na čáře jsem si vybavil naší socialistickou minulost a nebylo mi zrovna nejlépe. Ale to už se naše putování blížilo ke

konci a my jsme nastoupili do obřího letadla se dvěma patry na dlouhou cestu přes Sibiř domů. Občas nás ještě nad Ruskem potrápily turbulence, ale oproti přistání v Soulu to bylo neškodné škádlení. Po dvou měsících jsme na Ruzyni v pořádku a rádi.